

MANUEL

Interview met Manuel Carrasquer, veer familie van F.y F.

Leeftijd:

Datum interview: 11 juni 1985

Plaats: ver weg van alle mensen, op zijn land in Monte Monbrun, dat vroeger gekollektiviseerd is geweest. Op zijn verzoek op deze plaats.

Voor het gemak, ondertussen worden er kersen voor het avondeten verzameld, en om de praatjes van de burens te vermijden, samen met zijn vrouw naar de Monte gegaan. Ze hebben hier nog een perceel met heel veel fruitbomen. Het gesprek vond plaats buiten gehoorsafstand van zijn vrouw, die met een buurman de boomgaard in ging.

Toch wist hij nog niet wat ik van hem wilde weten. Hij werd heel zenuwachtig toen de batterijen van de recorder leeg leken en we naar het huisje terug zouden moeten gaan.

Hij stelde me toen pas de vraag wat ik precies wilde weten.

IK: ik wil alles weten van deze gronden. hoe de mensen eraan gekomen zijn, wat ze ermee gedaan hebben, wat er in 1933 gebeurd is met de armen en de mensen van het centro obrero en wat de oplossing voor tegenwoordig zou zijn. Boem, met de deur in huis.

Het is toch niet gevaarlijk als ik mijn naam noem? Je gaat er toch niets mee doen?

V: De monte waar we nu staan, Monte Monbrun, is iets heel speciaals. Wat kun je me daarvan vertellen.

M: Het is waar, deze monte heeft iets heel positiefs en een negatief aspekt: dat zijn de diskrepanties die er nog om bestaan.

Het positieve is, dat er hier een heleboel families die arm waren en geen grond bezaten, hier een stuk grond hebben weten te bemachtigen. Ze kochten het voor een heel lage prijs en konden de afbetaling over zeer veel jaren verspreiden. Deze mensen hebben de terreinen met grote illusies gekocht en na hard werken was de grond hier binnen een aantal jaren volledig bewerkt en veranderd.

Deze grond was bezet van de duque de Solferino, maar ik weet niet of hij overleden is of iets anders, maar het waren de executeurs-testementairs die uiteindelijk deze monte verkocht hebben. Er was namelijk namelijk een dekreet uitgevaardigd door de Republiek dat alle onbewerkte grond op het grondgebied van een dorp verdeeld kon worden onder de inwoners van de gemeente. En ze hebben hier dit dekreet toegepast, wel met heel veel moeite en strijd.

Deze grond was volledig verwaarloosd en nooit gekultiveerd geweest toen de armen deze grond kochten. Er was nauwelijks geïrrigeerde grond, maar een heel klein deel. Maar toen ze deze gronden in bezit namen, begonnen de mensen meteen irrigatiekanalen aan te leggen en opslagplaatsen van water, depositos. Mijn vader en vele anderen hebben gewerkt zo harde ze konden. Ze verdienden er niets mee en ze hadden bijna niet te eten.

En na een periode van drie jaar was alle grond in kultuur gebracht, maar ook heel behoorlijk. Wij waren toen nog jongens, maar dat kan ik me nog goed herinneren.

Er bestond toen het Centro Republicano, waar heel veel mensen bij aangesloten waren, op zijn minst wel 100. En die kwamen bijeen en begonnen projekten van wederzijdse hulp. En al deze mensen hebben zich ingezet om deze grond te krijgen en toen ze die verkregen hadden was er een grote eensgezindheid en iedereen werkte, behalve op zijn eigen terrein, ook op de gronden van anderen wanneer dat nodig was. En ik weet nog dat ik mee ging, ik was een jaar of 8, en dan gingen we op de grond van anderen helpen met het planten van de aardappels.

De irrigatiekanalen hebben ze gemeenschappelijk aangelegd, iedereen die een uurtje over had en de kinderen in het gezin, iedereen hielp mee om ze zo snel mogelijk klaar te hebben.

Deze situatie duurde zo voort tot na de oorlog. Mensen bleven elkaar helpen wanneer nodig, maar na de oorlog moest een groot deel van deze mensen vluchtenom niet gedood te worden en hebben ze de percelen aan anderen weggegeven en ze zijn dus nu in bezit van anderen.

De meerderheid van de mensen van deze percelen maakte deel uit van de laagste klasse, en waren rooien. Maar er waren ook armen die de gronden niet wilden samenvoegen, die de rijken te vriend wilden houden omdat ze ervan afhankelijk waren, bijvoorbeeld om als dagloner te werken, omdat de opbrengst van het perceel onvoldoende was om de familie te onderhouden. En die zijn ook hun grond niet kwijt geraakt, maar hebben er daarna zelfs grond bijgekregen.

Op dit moment kan het zo zijn dat de eigenaar van een perceel een revolutionair was en zijn buurman zijn vijand omdat die rechts was. Toen de nieuwe eigenaars de terreinen in bezit namen konden ze dat even goedkoop doen als we: we betalen allemaal evenveel. Ik geloof dat we in 25 jaar moesten afbetalen en dat is de prijs die de grond in 1933 waard was en dat was later dus een grijpstuiver.

Ik was 12 jaar toen de oorlog uitbrak en wij moesten toen ook meehelpen want we hadden niet of nauwelijks te eten. Mijn vader ging 1 keer per week met een zak met bonen en brood en zo op zijn rug lopend naar dit land en hier bleef hij dan de hele week om te werken. Het ongeveer 7 km van het dorp hiernaartoe. En wij waren met 4 kleine kinderen en mijn moeder thuis. En wij kleintjes hielpen wanneer we konden.

Tijdens de oorlog werkten we gezamenlijk in kollektiviteiten. Niet alleen maar deze monte, maar bijna alle grond van het dorp was bij de kollektiviteiten gevoegd.

De meeste grond was vrijwillig toegevoegd, maar er waren er ook die het met tegenzin gedaan hadden. Door de dwang van de omstandigheden. Want het is ook een oplossing geweest die noodzakelijk was door de oorlog, heel veel mannen waren aan het front en we moesten met minder mensen zoveel mogelijk grond bewerken. Mijn vader ging vaak 's avonds met een kar en muilezels met suikerbieten naar Monzon. Want daar stond de suikerfabriek. En als de opslagplaats daar vol was, sloegen ze de rest hier in Albalate op.

Om 12 uur 's nachts of om drie uur gingen ze dan op weg naar Monzon, met ezels of muilezels en een kar en mijn vader heeft veel van deze reizen gemaakt en ik ben ook een paar keer meegeweest. Het was meestal heel koud, omdat de bieten in de winter gerooid worden decemer, januari tot aan februari en dan vriest het. Mijn vader werkte dan niet op het land. Mijn moeder werkte ook op het land en bezocht ook het centro obrero, meer om mijn vader te vergezellen. Maar ze stond er wel helemaal achter, achter wat er gebeurde. Ook was het pluimvee en de varkens enzo samengevoeg in de kollektiviteit en er was zelfs een stal waar koeien gefokt werden.

Van Lister kan ik me niets herinneren en mijn vader heeft me daarover ook nooit iets verteld; hij was vooral sociaal en niet politiek bezig. Natuurlijk heb ik er ook wel over gelezen en zo, maar ik kan me dat niet herinneren.

Toen de nationalen kwamen zijn mijn vader, mijn broer en ik naar Frankrijk vertrokken en mijn moeder bleef met twee kinderen in het dorp achter. Ze hebben honger gehad, maar verder is er niets met hen gebeurd. En omdat mijn grootvader hier ook gebleven was, hebben we ook de gronden kunnen houden, hebben ze die ons niet afgepakt. Toen we Frankrijk binnenwilden gaan, gaven ze ons daarvoor geen toestemming en we moesten naar Barcelona terug en daar hebben we een

jaar gewoond bij een tante en hebben we honger geleden. Mijn vader had het geluk op een kollektiviteit te kunnen werken en daardoor kon hij wat groente en aardappels krijgen na de oorlog zijn we weer naar Albalate terug en zijn we weer opnieuw met werken begonnen. En dat waren arme en harde jaren doorgemaakt. We hebben voortdurend in angst geleefd omdat we zagen wat ze met de anderen deden. Dat was niet mals. Ik wijt het aan een gebrek aan cultuur en ik denk dat dat nu niet meer op zo'n manier zou gebeuren. Barbaridades, verschrikkelijk. (ben niet op details ingegaan.)

Mijn vader en mijn broers en ik zijn begonnen te strijden voor deze grond en nu is ze ons eigendom. We zijn maar kleine eigenaars, want onvoldoende voor een gezin om van te leven. Maar als de fruitcultuur (teelt) een beetje gaat lopen hebben we hier een dagtaak aan en dus een werkloze minder in de familie en kunnen we een beetje leven.

En ik weet niet hoe het met de EG gaat, maar ik heb het idee dat ze ons in Europa ook niet voor vol aanzien.

We hebben een aantal koeien en die zullen we wel weg moeten doen, omdat de koeien in Holland veel beter zijn.

Hoewel hier bijna iedereen grond heeft is dit zelfs niet voldoende om te overleven, van leven is dus helemaal geen sprake. Als je kinderen hebt en die naar school wilt laten gaan is er te weinig geld, dat kan eenvoudigweg niet, dan moet je erbij gaan werken. Nu ik een paar koeien heb kan ik mijn kinderen laten studeren maar met 3 of 4 hektare grond, die bovendien nog ver van elkaar verwijderd liggen, kan een gezin niet rondkomen. (en over de nadelen van uitelkaarliggende stukken grond.)

Opeenof andere manier zijn we meer individualisties geworden en volgens mij vergissen we ons daarin, want volgens mij is de enige oplossing dat we de handen in elkaar slaan en meer in groepsverband gaan ondernemen, bijvoorbeeld een herverdeling van de grond maken. Er zijn wel initiatieven, zoals bijvoorbeeld een fruitkoöperatie die in Binefar zit, maar we moeten maar kijken hoe die gaat lopen, want er zijn al eerder initiatieven geweest die mislukt zijn. Ik heb toen 100 kilo perziken afgeleverd, die ik nooit betaald heb gekregen omdat ze failliet waren gegaan. Dat was doogst van een jaar. Maar dit nieuwe initiatief is met een verzekering tegen dit soort dingen.

Een beweging zoals in de jaren 30 zou echter de eigenlijke oplossing zijn, maar dat lijkt me op dit moment bijna onmogelijk. Het lijkt alsof het de jongeren allemaal geen bal interesseert, alsof ze overal aan voorbij gaan. Ik kan me vergissen hoor. In politiek zijn ze ook helemaal niet geïnteresseerd. Maar het belangrijkste is, wanneer ze initiatieven ontplooiën om weer gemeenschappelijk te gaan werken want daarmee kun je de individuele fouten van mensen overstijgen. Dat is de beste leerschool. Maar we zijn er nog niet op voorbereid. We zijn meer voorbereid om egoïst, individualist en kapitalist te zijn. En dat is het grote verschil met de jaren 30.

Bovendien werden mensen toen meer gegrepen door een sociaal ideaal. Hoewel ze misschien nog minder cultuur hadden, stonden ze veel meer open voor sociale veranderingen. En het syndikaat vormde daarin een belangrijke schakel. Mensen gingen daarheen om te horen wat er in de krant stond, om daarover te praten met mensen die iets meer verstand van dat soort zaken hadden. Die iets begrepen van de ontwikkeling van de maatschappij. Maar we hebben dit alles verloren toen we de oorlog verloren hebben.

De ouderen van toen waren zeer toleran t.a.v. de jongeren en hun wilde idealen: ze stonden zelfs een stuk grond in deze monte aan ze af om hun experimenten uit te proberen, ze noemden dit coto social; het was een poging om alles kollektief te doen, maar toen de oorlog

kwam moesten ze dit opgeven. Hoewel er ouderen waren die twijfelden aan het wetslagen van een dergelijk projekt, hebben ze het wel begeleid en alle steun gegeven die de Juventudes Libertarias nodig hadden. En het leek een heel goed projekt en er zaten hele goede ideeën achter.

Dit waren de eerste gronden die verdeeld werden door de nationalen, want de Juventudes Libertarias hadden geen bestaansrecht en konden deze gronden niet opeisen. Bovendien, zou iemand van hen die grond opeisen, zou die vermoord worden.

En dit is ook waarom een burgeroorlog veel erger is dan een oorlog. Aan de nieuwe brug heb ik ook meegewerkt, het was heel zwaar werken voor een heel laag loon. En iedereen uit het dorp werkte daar. Wel 8 uur per dag, soms een uur meer, maar tegen een hongerloontje. Ik was de enige uit het gezin die daar werkte; ik was de oudste zoon en de jongeren moesten naar school. Maar uit school, hup, meteen naar het land om te werken.

(en dan een verhaal hoe ze er langzaam maar zeker bovenopgekomen zijn.) Nu heb ik 6 koeien en verkoop ik ook melk, maar alles op een eenvoudige basis.

En dan een verhaal over de onzekerheid van deelname aan de EG en klachten over de slechte voorlichting van regeringszijde over welke produkten Spanje op de markt kan gaan brengen.

Albalate, de mensen hier zouden rijk kunnen zijn. De fruitteelt heeft een toekomst, de kwaliteit is goed door het klimaat en het water.

Maar het meer waar we het water vandaan halen is al te klein en moet dus vergroot worden. Maar we zouden veel rijker zijn als we alle grond van de gemeente Albalate zouden hebben. Maar van een perceel zou een familie kunnen leven als men zich meer op de fruitteelt zou toeleggen. Maar een herverdeling van de grond is heel erg belangrijk. En met Monte Porquet verdeeld over de armere families van het dorp zouden we allemaal goed kunnen leven. En Monte Porquet is juist 2 jaar verleden verkocht, als dorpsbewoners hadden we eigenlijk de eerste gegadigden moeten zijn met de meeste rechten. Helaas.

De koeien moesten gemolken worden en wij terug naar het dorp.